

Forhøjelsen af momssatsen fra 15 til 18 pct. indebærer den største milliardafgiftsforhøjelse, som nogen sinde er indtrådt i Danmarks historie. Oven heri gennemføres forhøjelse af en række punktafgifter og indførelse af nye — også til milliardbeløb.

Før folketinget kunne indlade sig på noget sådant, burde tinget have et vist overblik over, hvad det foretager sig.

Imidlertid har regeringens standardsvar på spørgsmålet været, at den ikke kan overskue virkningerne. Udvalget har eksempelvis ikke kunnet få noget svar på, hvor stor reallønshuling typiske lønmodtagerfamilier udsættes for. Ej heller har regeringen kunnet afgive noget som helst skøn over, hvilken forbrugsindskrænkning lovforslagets vedtagelse vil medføre, men har blot provenuberegnet ud fra uændret forbrugsstørrelse og forbrugssammensætning efter afgiftens indførelse.

Budgetdepartementet og det økonomiske sekretariat har derhos meddelt følgende meningstomme svar:

„Af tidsmæssige grunde har det ikke været muligt at foretage en til regeringens oplæg svarende fuldstændig gennemregning af de forslag, der indgår i det den 31. august 1977 sluttede forlig og virkningen af den foretagne valutakursjustering.

1. De følgende betragtninger refererer til de forskelle, der er mellem regeringens forhandlingsoplæg og det sluttede forlig.

For så vidt angår beskæftigelsesplanen, er der sket en række forskydninger i beløb og udformning af nogle af elementerne. De budgetmæssige konsekvenser heraf er af beskeden størrelse, og det samme gælder virkningerne på beskæftigelse og betalingsbalance.

Hertil kommer imidlertid ændringen af sygedagpengeordningen samt af investeringsfradrag og forbedrede afskrivningsregler. Disse forslag påvirker konkurrenceevnen i betalingsbalanceerhvervene og dermed beskæftigelsen og betalingsbalancen i gunstig retning.

Den således forbedrede beskæftigelses-situation vil i nogen grad opveje forslagernes umiddelbare budgetforringende virkninger.

Den del af forslaget, der vedrører den finansielle stramning, har på samme måde ført til forskydninger i forhold til regerin-

gens oplæg. Når forslagene har sat sig fuldt igennem, vil den totale virkning på beskæftigelse, betalingsbalance og de offentlige finanser næppe adskille sig meget fra regeringens oplæg, men det forekommer overvejende sandsynligt, at den forbrugsbegrænsende virkning vil gøre sig noget hurtigere gældende.

2. Med hensyn til virkningen af kronekursjusteringen gælder, at den ved fuldt gennemslag kan anslås at føre til en forringelse af bytteforholdet, der isoleret set svarer til en forøgelse af underskuddet på den løbende balance på ca. 1 mia. kr. Det indenlandske prisniveau anslås at gå op med omkring 1,5 pct. som følge af højere priser på import- og landbrugsvarer. Denne forskydning vil virke forbrugsdæmpende og dermed trække i retning af lavere import.

Samtidig vil kursændringerne imidlertid føre til en forbedring af betalingsbalanceerhvervenes konkurrenceevne over for de lande, hvor kronens værdi er blevet devalueret, medens der på det svenske marked er tale om en forværring.

Sammenlagt vil justeringen dog føre til en vis forbedring af konkurrenceevnen i betalingsbalanceerhvervene, der gradvis kan føre til større beskæftigelse og opveje bytteforholdsforringelsen.

3. De samlede virkninger af de ved forliget skete ændringer i forhold til regeringens oprindelige oplæg og virkningen af den gennemførte kronekursjustering peger således i retning af, at beskæftigelsen vil udvikle sig gunstigere end oprindeligt anslået, og at forbedringen af betalingsbalancen som følge af bytteforholdsforringelsen vil komme langsommere, men på længere sigt blive noget større.“

Et tredje mindretal (centrum-demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet tiltrådte ændringsforslag og bemærker:

Mindretallet finder, at forhøjelsen af merværdiafgiften burde være på 5 pct., hvorved hele finansieringen af krisepåbuddet kunne ske på en måde, der er neutral over for erhvervslivet, eksporten og forbrugsvalget, og forhøjelse af tilfældige punktafgifter kunne være undgået.

Mindretallet kan derfor ikke påtage sig